

L a n d b r u k e t s

Utredningskontor

Storfekjøttmarkedet fram mot 2011

Med vekt på å presentere scenarier for
storfekjøttbalansen i 2008 og 2010.

Odd Lutnæs

Astrid Øversveen

Åge Klepp

Notat 1 – 2006

Forord

Utgangspunktet for dette notatet er en framskrivning av behovet for og produksjonen av innenlandsk storfekjøtt fram mot 2011.

Notatet er en direkte oppfølging av LU-rapport nr 1-2004: *Storfeproduksjonen fram mot 2008*. I dette notatet gis det en kortere og enklere framstilling av selve emnet, samtidig som prinsippene for å beregne produksjonsevnen i landbruket til å framstille storfekjøtt og prinsippene for å anslå framtidig markedsbehov i stor grad er beholdt.

Landbrukets Utredningskontor (LU) har stått for innsamling og bearbeiding av data og skriving av notat. LU er dermed ansvarlig for alle analyser, kommentarer og konklusjoner som er trukket i notatet. Arbeidet er utført av Odd Lutnæs, Astrid Øversveen og Åge Klepp.

Vi ønsker å takke vår oppdragsgiver, Gilde Norsk Kjøtt, for et interessant oppdrag.

Oslo, mai 2006

Hanne Eldby

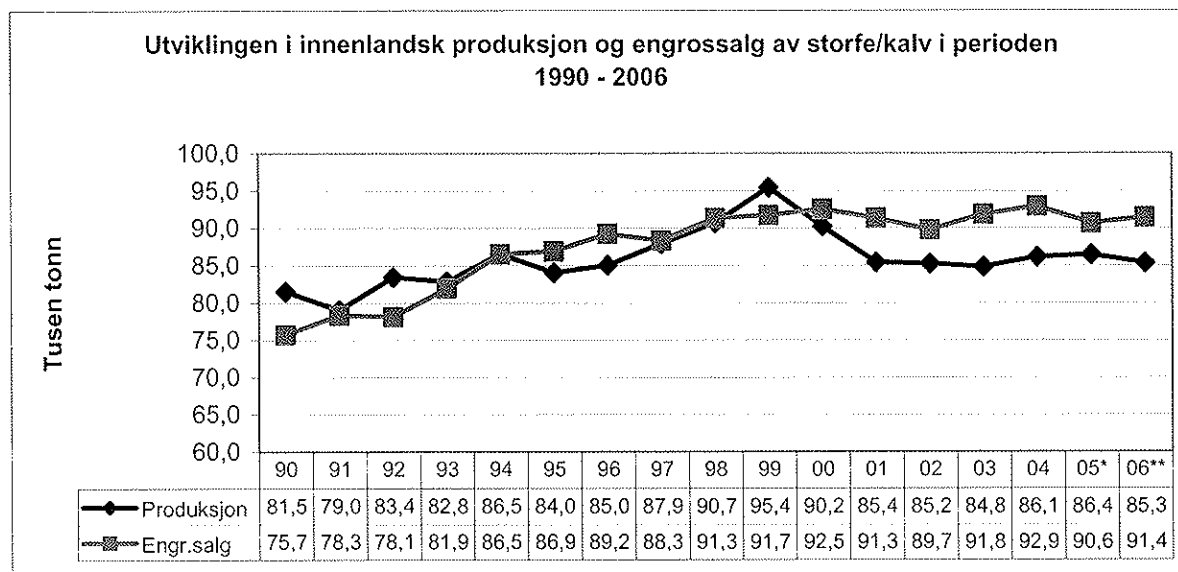
Innhold

1	INNLEDNING.....	1
2	OM FRAMSKRIVNING AV DYRETALLET	2
3	RESULTATER AV FRAMSKRIVNING	3
3.1	KORT VURDERING AV RESULTATET AV FRAMSKRIVNINGEN	4
3.2	ANTATT BESTAND FRAM MOT 2011	5
4	ANTATT STORFEKJØTTPRODUKSJON FRAM MOT 2011	5
4.1	STORFEMATRISEN	5
4.2	BEREGNING A: KONSTANT MELKEMENGDE	6
4.3	BEREGNING B: BEREGNET STORFEBESTAND	7
4.4	VURDERING – HVA ER DEN MEST REALISTISKE FRAMSKRIVNINGEN?.....	8
5	FORVENTET MARKED FOR STORFEKJØTT	11
6	STORFEKJØTTMARKEDET I 2008 OG 2010	12

Referanser

1 Innledning

I dag er den innenlandske produksjonen av storfekjøtt noe lavere enn salget av storfekjøtt. Dette er illustrert med figuren under.

* Foreløpige tall. ** Markedsprognose for 2006, januar 2006. Norsk Landbrukssamvirke. Prognoseutvalget. Kilder: Tall for 2000-2006 er hentet fra Prognoseutvalget for kjøtt (NL), mens øvrige tall er hentet fra Gilde Norsk Kjøtt.

Med dette bakteppet, framskrives etter initiativ fra Gilde Norsk Kjøtt BA, behovet for og produksjonen av storfekjøtt fram mot 2011 i dette notatet. Utgangspunktet for notatet er LU-rapport nr 1-2004 med tittelen "Storfeproduksjonen fram mot 2008". Det er tatt utgangspunkt i de samme prinsipper som ble lagt til grunn i det notatet. I tillegg er det lagt til grunn alternative framskrivingsprinsipper. Hensikten er å få flere holdepunkter til å vurdere det mest realistiske alternativet. Samtidig vil dette illustrere usikkerheten ved denne typen beregninger.

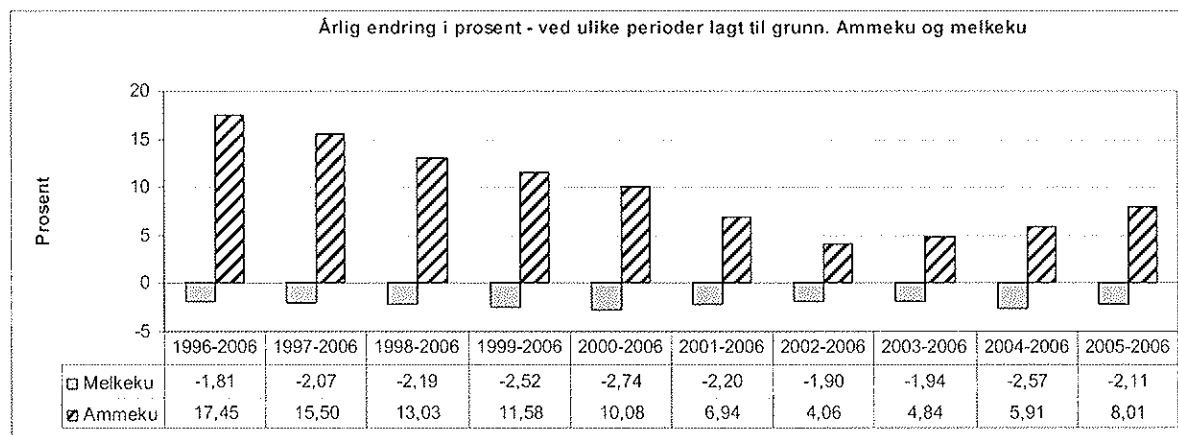
I dette notatet presenteres først ulike framskrivinger av dyretallet. Videre ses det på antatt produksjon av storfekjøtt med bakgrunn i disse framskrivningene. I neste kapittel ses det på markedet for storfekjøtt, før det i siste del ses på balansen i storfekjøttmarkedet i 2008, 2010 og 2011.

2 Om framskrivning av dyretallet

For å estimere størrelsen på storfebestanden fram mot 2011, er de senere års endringer i dyretallet lagt til grunn. Vi har forholdt oss til endringer per 1.1. hvert år siden 1996. For årene 1996-2000, er tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) lagt til grunn. Tallene for årene 2002-2006, er hentet fra Statens landbruksforvaltning (SLF) sin base over søknad om produksjonstilskudd.

En måte å estimere bestandsstørrelsen fram mot 2011 er å benytte framskrivningsfaktorer. Det er vanlig å framskrive variabler ved hjelp av trender, og et valg i så henseende er å si at den utviklingen man er inne i vil fortsette fram til 2011. Neste skritt er å fastsette hvilken trend man faktisk er inne i, og som figuren nedenfor viser, gir antall år man legger til grunn store utslag. Alternativet 1996-2006 viser den gjennomsnittlige endringen per år i perioden 1996-2006, og er dermed en framskrivningsfaktor som baserer seg på de siste 10 års utvikling. Alternativet 2005-2006 viser siste års endring, og er dermed en framskrivningsfaktor kun basert på ett års utvikling. På dette grunnlaget kommer en fram til ti ulike alternativer, som er presentert i de påfølgende figurer og tabeller¹.

Figur 2.1. Vekstrater ulike alternativ

Kilder for tallgrunnlag: SSB januar 2004 tab-2003-06-11-02-et. Tall for 2002-2006 SLF statistikk over søknad om produksjonstilskott, den 10.4.2006.

¹ Omfatter de som søkte om produksjonstilskott. Til og med 2000 var telledatoen 31. desember. Fra 2002 er telledatoen 1. januar. For 2006 er det foreløpige tall. I tabellene og figurene som følger her om årlig endring er det valgt å sette 31.12. som 1.1. påfølgende år. Slik at 1995 tallene står som 1996 tall.

3 Resultater av framskrivning

I tabellene som følger under er resultater av fremskrivingen av antall melkekyr og ammekyr fram til 2011, med sju av de 10 ulike alternativene fortløpende presentert.

Tabell 3.1 *Framskrivningsalternativ 1996 – 2006. Antall dyr.*

	Alternativ 1996 – 2006					
	2006*	2007**	2008**	2009**	2010**	2011**
Melkeku	265 805	261 003	256 287	251 657	247 110	242 646
Ammeku	54 096	63 537	74 626	87 651	102 949	120 916

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. 2006
(www.slf.dep.no den 10.4.2006).

** Framskrivning

Tabell 3.2 *Framskrivningsalternativ 1999 – 2006. Antall dyr.*

	Alternativ 1999-2006					
	2006*	2007**	2008**	2009**	2010**	2011**
Melkeku	265 805	259 101	252 567	246 197	239 988	233 935
Ammeku	54 096	60 362	67 355	75 157	83 863	93 577

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. 2006
(www.slf.dep.no den 10.4.2006).

** Framskrivning

Tabell 3.3 *Framskrivningsalternativ 2001 – 2006. Antall dyr.*

	Alternativ 2001 – 2006					
	2006*	2007**	2008**	2009**	2010**	2011**
Melkeku	265 805	259 949	254 222	248 621	243 144	237 787
Ammeku	54 096	57 848	61 860	66 150	70 738	75 644

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. (www.slf.dep.no 2006 den 10.4.2006).

** Framskrivning

Tabell 3.4 *Framskrivningsalternativ 2002 – 2006. Antall dyr.*

	Alternativ 2002 – 2006					
	2006*	2007**	2008**	2009**	2010**	2011**
Melkeku	265 805	260 750	255 790	250 925	246 153	241 471
Ammeku	54 096	56 294	58 581	60 962	63 439	66 016

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. 2006
(www.slf.dep.no den 10.4.2006).

** Framskrivning

Tabell 3.5 Framskrivningsalternativ 2003 – 2006. Antall dyr.

	Alternativ 2003 – 2006					
	2006*	2007**	2008**	2009**	2010**	2011**
Melkeku	265 805	260 639	255 573	250 606	245 735	240 959
Ammeku	54 096	56 713	59 458	62 334	65 350	68 512

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. 2006 (www.slf.dep.no den 10.4.2006).

** Framskrivning

Tabell 3.6 Framskrivningsalternativ 2004 – 2006. Antall dyr.

	Alternativ 2004 – 2006					
	2006*	2007**	2008**	2009**	2010**	2011**
Melkeku	265 805	258 962	252 295	245 800	239 472	233 307
Ammeku	54 096	57 290	60 673	64 256	68 051	72 069

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. 2006 (www.slf.dep.no den 10.4.2006).

** Framskrivning

Tabell 3.7 Framskrivningsalternativ 2005 – 2006. Antall dyr.

	Alternativ 2005 – 2006					
	2006*	2007**	2008**	2009**	2010**	2011**
Melkeku	265 805	260 191	254 696	249 317	244 051	238 897
Ammeku	54 096	58 427	63 105	68 157	73 614	79 508

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. 2006 (www.slf.dep.no den 10.4.2006).

** Framskrivning

3.1 Kort vurdering av resultatet av framskrivningen

De alternativene som inkluderer utviklingen på 1990-tallet kommer ut med svært høye anslag på antall storfe i årene fram mot 2011. Det er som forventet, og det viser det samme som rapporten fra 2004 (Bolstad et.al 2004). En så stor relativ vekst i antall ammekyr som det var på 1990-tallet er urealistisk å forvente, og derfor ses det bort fra de framskrivningsalternativene der 1990 årene inngår i de videre beregningene.

På den andre siden er det interessant å se at det alternativet som legger til grunn de senere års utvikling, altså alternativet 2004-2006 og alternativet 2005-2006, kommer ut med en noe større vekst i antall ammekyr enn det alternativet som ble lagt til grunn for beregningene i LU rapport 1-2004. Det er ut fra disse framskrivningene grunn til å forvente færre melkekyr enn det som det ble anslått i 2004-framskrivningen. Det innebærer at endringene i forskyvingen av kjøttproduksjonen fra melkekyr til ammekyr går noe raskere enn det som ble ansett som mest realistisk i 2004.

3.2 Antatt bestand fram mot 2011

Ut fra de to siste års endringer kan det tyde på at endringene er *noe* større enn det endringen fra 2002-2003 viste. Videre er slike beregninger befestet med usikkerhet. Derfor er de tre siste alternativene for endringstakt lagt til grunn i de videre beregningene.

Tabell 3.8 *Antatte bestandsstørrelser av melkekyr og ammekyr med ulike vekstratealternativ.*

Alternativ		2006*	2008**	2010**	2011**
2003-2006	Melkeku	265 805	255 573	245 735	240 959
	Ammeku	54 096	59 458	65 350	68 512
2004-2006	Melkeku	265 805	252 295	239 472	233 307
	Ammeku	54 096	60 673	68 051	72 069
2005-2006	Melkeku	265 805	254 696	244 051	238 897
	Ammeku	54 096	63 105	73 614	79 508

* Foreløpige tall for søknad om produksjonstilskudd 1.1. 2006 (www.slf.dep.no den 10.4.2006).

** Framskrivning

4 Antatt storfekjøttproduksjon fram mot 2011

Det er usikkerhet knyttet til å beregne framtidig produksjon. Den faktoren som har endret seg mest siden 2003-beregningene er slaktevektene, og det får stor betydning for kjøttproduksjonen avledet av melkekubestanden. Her har vektene økt fra 240 kg avdrått kjøtt per ku til 254 kg avdrått kjøtt per ku, og inkluderer man avledet kjøttproduksjon fra kalvene er man oppe i 260 kg kjøtt per melkeku. De tilsvarende tallene for kjøtt per ammeku er 290 kg, og inkludert kalvekjøttproduksjonen kan en operere med 297 kg per ammeku².

4.1 Storfematrisen

For å gjennomføre beregningene for framtidig storfekjøttproduksjon er storfematrisen benyttet. Storfematrisen er stilt til disposisjon av Norsk Landbrukssamvirke Servicekontor AS (NLS), og følgende parametere er holdt konstante under beregningene:

- Alder ved 1. gangs kalving er satt til 25,5 mnd
- Kalvingsintervall er satt til 12,5 mnd
- Andel 1. gangsbedekte (inkl. kastet) som ikke kalver er satt til 21 %
- Andel dødfødte er satt til 3 % for okser og 2 % for kvigekalver.
- Slakt per mjølkeku er 260 kg/år, slakt per ammeku er 297 kg/år (årsavdrått kjøtt per ku (inkl. kalv)).

² Opplysninger gitt av sekretariatet for Prognoseutvalget (Norsk Landbrukssamvirke).

Ved bruk av storfematriksen er det viktig å være klar over følgende:

- Kjøttmengde avledet av **melkeproduksjonen** er avhengig av sammenhengen mellom størrelsen på samlet melkevolum og melkeavdrått ku. Jo høyere melkeavdrått og et stabilt samlet melkevolum, desto mindre kjøtt vil bli avledet fra melkeproduksjonen. Denne sammenhengen i matrisen vil imidlertid bli noe forstyrret om faktorer i forutsetningene ikke ligger fast. Det innebærer at når en er inne i en periode som nå, med avdråttsøkning melk, vil matrisen vise lavere kjøttvolum enn det faktiske. Det henger sammen med at det vil være flere kyr i produksjon og dermed flere dyr som blir slaktet enn storfematriksen fanger opp.
- Kjøttmengde fra **ammekubestanden** er avledet av antall ammekyr. Matrisen viser hva en stabil ammekubestand er i stand til å produsere med et gitt antall ammekyr. I en periode med økning i ammekubestanden, vil avledet kjøttproduksjon vist i matrisen, ligge noe høyere enn det reelle. Dette henger sammen med at flere kalver enn forutsatt blir påsatt for å gå inn i produksjonen som ammekyr.

Her presenteres to alternative beregninger som begge bygger på storfematriksen.

- Beregning A. Her legges *kun* ammekutallet i tabell 3.8 som tas med direkte inn i storfematriksen. Antall melkekyr er der bestemt ut fra gitt størrelse på melkeproduksjonen, som her er satt til 1.500 millioner tonn.
- Beregning B. Her er begge bestandstallene, gitt i tabell 3.8, lagt til grunn.

4.2 Beregning A: Konstant melkemengde

Med "konstant melkemengde" legges det her til grunn at det i 2008 og i 2010 vil være behov for like mye melk som i inneværende år, 1.500 mill. tonn. Det innebærer at en lar det være styrende for hvor mange melkekyr det vil være med en gitt avdrått; 6.600 kg og 6.900 kg. Ammekutallet er imidlertid hentet direkte fra framskrivingen, slik de er gjengitt i tabell 3.8.

Tabell 4.1 *Beregnet kjøttproduksjon i tonn beregnet med storfematriksen.
Forutsetninger: Melkeavdrått 6 600 kg, samlet melkevolum 1.500 mill tonn.*

Melkeavdrått: 6.600 kg				
Framskrivingsalternativ:	2006*	2008**	2010**	2011**
2003-2006	84 248	85 841	87 591	88 530
2004-2006	84 248	86 202	88 393	89 586
2005-2006	84 248	86 924	90 045	91 796

* 2006 er det forutsatt at det er 54.096 ammekyr

Med de forutsetningene som ligger til grunn for tabell 4.1 over, herunder en melkeavdrått på 6.600 kg, ser vi at beregnet kjøttproduksjon fra storfe i 2008 vil variere mellom 85.841 tonn

og 86.924 tonn avhengig av hvilket alternativ en velger å legge til grunn. Går en fram til 2010 er variasjonen større, 87.591 tonn og 90.045 tonn.

Tabell 4.2 *Beregnet kjøttproduksjon i tonn beregnet med storfematriksen.
Forutsetninger: Melkeavdrått 6.900 kg, samlet melkevolum 1.500 mill tonn.*

Melkeavdrått: 6.900 kg				
Framskrivingsalternativ:	2006*	2008**	2010**	2011**
2003-2006	81 284	82 876	84 626	85 565
2004-2006	81 284	83 237	85 429	86 622
2005-2006	81 284	83 960	87 081	88 831

* 2006 er det forutsatt at det er 54.096 ammekyr

Legger en til grunn at melkeavdrått har steget til 6 900 kg i 2008, vil den avledete kjøttproduksjon synke noe. Produksjonsintervallet en da opererer med, vil varierer mellom 82.876 tonn og 83.960 tonn. I 2010 er de tilsvarende tallene da 84.626 tonn og 87.081 tonn.

Forenkelt kan det, under de gitte forutsetningene, slås fast at en heving av melkeavdrått med 300 kg per ku fører til at avledet kjøttproduksjon blir redusert med 3.000 tonn. Dette forutsatt at produksjonsnivået og avdrått holdes stabil. Som tidligere omtalt vil en prosess med stadig forbedringer i melkeavdrått forstyrre bildet noe, ved at avledet kjøttproduksjon blir noe høyere enn det faktisk går fram av tallene her.

4.3 Beregning B: Beregnet storfebestand

En alternativ måte å beregne framtidig storfe kjøttproduksjon på, er å legge til grunn trenden i utviklingen når det gjelder *både* melkekyr og ammekyr, slik de er sammenfattet i tabell 3.8 tidligere i notatet. Kjøttavdrått per melkeku er satt til 260 kg (inkl. kalv) og per ammeku 297 kg (inkl. kalv). Resultatene i tabellene under viser hvor mye kjøtt som ville ha blitt produsert, forutsatt et stabilt bestandstall.

Tabell 4.3 *Resultat av framskrevet storfe kjøttproduksjon i tonn med et stabilt bestandstall som gitt i tabell 3.5.*

	Alternativ 2003-2006			
	2006	2008	2010	2011
Avledet fra				
-melkekyr	69 109	66 449	63 891	62 649
-ammekyr	16 067	17 659	19 409	20 348
Sum	85 176	84 108	83 300	82 997

Tabell 4.4 Resultat av framskrevet storfevjøttproduksjon i tonn med et stabilt bestandstall som gitt i tabell 3.6.

Avledet fra	Alternativ 2004-2006			
	2006	2008	2010	2011
-melkekyr	69 109	65 597	62 263	60 660
-ammekyr	16 067	18 020	20 211	21 404
Sum	85 176	83 617	82 474	82 064

Tabell 4.5 Resultat av framskrevet storfevjøttproduksjon i tonn med et stabilt bestandstall som gitt i tabell 3.7.

Avledet fra	Alternativ 2005-2006			
	2006	2008	2010	2011
-melkekyr	69 109	66 221	63 453	62 113
-ammekyr	16 067	18 742	21 863	23 614
Sum	85 176	84 963	85 316	85 727

I det siste alternativet (tabell 4.5), der utviklingen 2005-2006 er lagt til grunn, er forskyvningen fra melkekyr til ammekyr, så stor at en klarer å opprettholde volumet på storfevjøttproduksjonen over tid. I de to øvrige beregningene, går det fram at storfevjøttproduksjonen vil reduseres som følge av reduksjonen i antall melkekyr er kraftigere enn veksten i produksjonen fra ammekyr.

4.4 Vurdering – hva er den mest realistiske framskrivingen?

Det er, slik vi ser det, grunn til å tro at endringstakten i utviklingen innenfor storfevjøttproduksjonen, det siste året (2005-2006) er større enn den vil bli de kommende årene. Bakgrunnen for det er at det igjen er uttrykt i blant annet Soria Moria-erklæringen at man ønsker å "sikre et landbruk med en variert bruksstruktur over hele landet" (side 20). Faglagene i jordbruket skriver på sin side at "strukturutviklingen i melkeproduksjonen går raskere enn hva som kan kalles moderat"³.

På den andre siden er det imidlertid grunn til å tro at retningen i utviklingen de senere årene vil holde fram. Siden 2001 har for eksempel antall samdrifter blitt mer enn fordoblet (BFJ 2006a: 17). Disse har tatt et valg som opplagt vil være styrende for storfevjøttproduksjonen i den korte perioden man tross alt snakker om her (fram mot 2011).

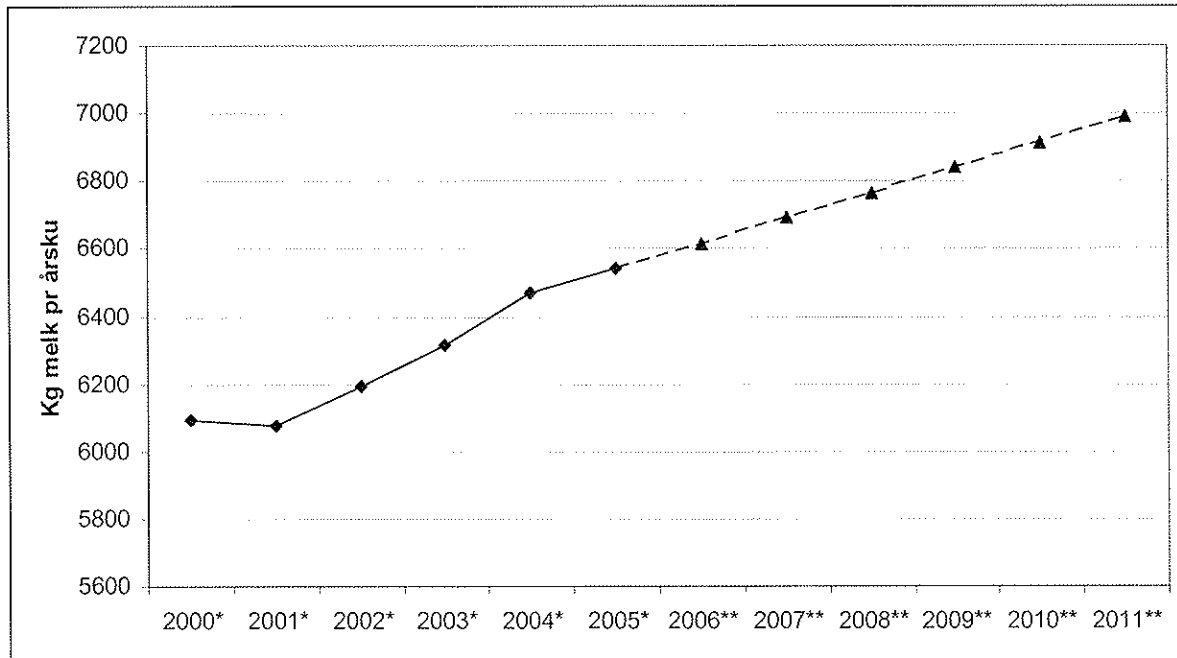
I dette ligger det dermed en erkjennelse til å tro at endringene en har sett de senere årene vil holde fram. Samtidig er det signaler om at en ønsker å redusere endringstakten noe. På den

³ Faglagene her representert med Uttalelse foran jordbruksforhandlingene 2006 avgitt av Representantskapet i Norges Bondelag 31.3.2006 (www.bondelaget.no), tatt ut 31.3.2006).

bakgrunn legger vi til grunn at endringstakten 2004-2006, som er noe mindre enn siste år 2005-2006 men noe større enn 2003-2006, er den mest realistiske.

Ved bruk av storfematrisen i beregningen av framtidig storfekjøttproduksjon er det nødvendig å ta stilling til forventet utvikling i melkeavdrått. Figuren under viser utviklingen i melkeavdrått fra 2000 til 2005, samt framskrevet avdråttutvikling fram mot 2011, med bakgrunn i endringene i disse seks årene.

Figur 4.1 Framskrevet utvikling i antall kg melk per årsku

* Kilde: <http://medlem.tine.no>, ** Framskrevet utvikling i antall kg melk per årsku.

I perioden 2000-2005 steg melkeavdrått per årsku i gjennomsnitt med 74,5 kg melk (<http://medlem.tine.no>). Legger en til grunn at dette er en utvikling som vil fortsette, så vil hver årsku i 2008 produsere nær 6.800 kg og i 2010 vel 6.900 kg, slik det er illustrert i figuren over. Legger en til grunn årene 2002-2005, får en vekst på 87,5 kg per årsku. Med den endringstakten vil hver årsku i 2010 produsere 7.000 kg per årsku.

I vurderingen av hva som er realistisk har blant andre representanter for Geno blitt kontaktet⁴. Med bakgrunn i den informasjonen er det grunn til å anta at man nærmer seg nye grenser med en gjennomsnittsavdrått 7.500 kg melk per årsku. Dette henger blant annet sammen med hensynet til anvendelse av norsk førkorn og tilgangen på kraftfôr med en kvalitet som kan gi en så mye høyere avdrått enn den man har i dag. Slik det ser ut i dag, vil en vesentlig høyere avdrått enn 7.500 kg forutsette en større import av kraftfôrråvarer. Det vil i neste omgang komme i konflikt med de gjeldende landbrukspolitiske hensyn. Samtidig innebærer det at en

⁴ Samtale med Harald Nordland i Geno 5.5.2006.

avdråttutvikling i perioden fram mot 2010, ikke vil komme i konflikt med det som er beskrevet som en "naturlig grense" på 7.500 kg.

Resultatet av beregningen av antatt storfekjøttproduksjon i 2008 og i 2010, forutsatt at den observerte endringstakten i 2004-2006 holder fram, er gjengitt i tabellen under⁵.

Tabell 4.6 Antatt storfekjøttproduksjon (tonn) i 2008 og 2010, med to alternative beregningsmetoder ut fra endringstakten observert i 2004-2006.

Beregningsmetode	2008	2010
Konstant melkemengde (melkeavdrått 6.900 kg)	83 237	85 429
Med beregnet storfebestand	83 617	82 474

Utslagene med *konstant melkemengde* forutsetter en stabil avdrått over tid. Det innebærer at det er like mange melkekyr i 2008 som i 2010, og at økningen i kjøttmengden da kommer fra økt ammekuttall alene. Med *beregnet storfebestand* er det sett bort fra utviklingen i melkeavdrått, og det er utelukkende lagt til grunn at storfebestanden vil endre seg i samme takt som i perioden 2004-2006 de kommende årene. Ammekuttallet vil da, med det scenarioet ikke vokse raskt nok til å kompensere fallet i melkekuttallet og dermed avledet kjøttproduksjon.

Om en skulle velge å legge til grunn dyretallet i beregnet storfebestand, ville det ha vært nødvendig å forutsette en avdråttøkning innenfor melkeproduksjonen til 7.200 kg per ku innen 2010 for å få produsert 1.500 mill liter i 2010. Dette er vist i tabellen under.

Tabell 4.7 Krav til avdråttutvikling i melk om forutsetningene som ligger til grunn for "med beregnet storfebestand", skal gi 1.500.000.000 liter melk. Framskrivningsalternativ 2004-2006.

	2006	2008	2010	2011
Leveranse (liter)	1 500 000 000	1 500 000 000	1 500 000 000	1 500 000 000
Antall kyr	265 805	252 295	239 472	233 307
Antall liter per ku	5 643	5 945	6 264	6 429
Antall kg per ku	6 511	6 860	7 227	7 418

⁵ Jfr. tabell 4.2 og tabell 4.4.

5 Forventet marked for storfekjøtt

De senere årene har vært preget av underdekning av storfekjøtt. Om en legger til grunn salgshallene alene for hva som er markedet for storfekjøtt, står man i fare for å underestimere markedet for storfekjøtt. Det kommer blant annet av at man lar være å kjøre kampanjer for å profilere storfekjøtt. Samtidig er salgshallene det mest konkrete og holdbare man har for å vurdere markedets størrelse. Dessuten var 2005 et spesielt år ved at markedet, alt i alt, tilsynelatende ble dekket. Faktorer som blir trukket fram for å forklare denne situasjonen er blant andre:

- Økt import, administrativt nedsatt toll og ”kjøttdeigimport” som følge av man tok inn igjen norsk utenlandsk bearbeidet vare i større grad enn tidligere.
- Nedbygging av kommersielle lagre
- Betydelig heving av målprisene
- Økte slaktevekter

Dette i sum førte til at en kom ut med et markedsoverskudd på 3.100 tonn i 2005 for storfekjøtt. I alt ble det solgt 91.200 tonn i 2005, og fra Gilde Norsk Kjøtt er det opplyst at det er grunn til å anta at markedet vil etterspørre om lag den samme mengde i 2006⁶. Det er ingen grunn til å forvente ytterligere vekst inneværende år. En grunn til det er hendelser i markedet vinteren 2006, som førte til at det i en periode ble solgt betydelig mindre storfekjøtt enn det ellers ville ha blitt gjort.

Med bakgrunn i disse vurderingene er det rimelig å anta at det i inneværende år (2006) vil bli solgt om lag like mye storfekjøtt som i 2005: 91.200 tonn. Det er videre nærliggende å legge til grunn mellomalternativet til Statistisk sentralbyrå (SSB), for å anslå forventet befolkningsutvikling. Dette er gjort i tabellen under. Fra og med 2007 er det forventet at engrossalget stiger i tråd med befolkningsøkningen. Med disse forutsetningene kan man forvente at engrossalget i 2008 blir på vel 92.000 tonn og vel 93.000 tonn i 2010.

Tabell 5.1 *Kumulert relativ befolkningsvekst fra 2007-2011, med utgangspunkt i framskrivingsalternativ (MMMM). Framskrevet 2005-2006. Økt forbruk i tråd med folkningsøkningen (nullvekst per innbygger).*

	MMMM – kumulert vekst*	2006=91 200 tonn
2007	0,6	91 747
2008	1,18	92 276
2009	1,76	92 805
2010	2,33	93 325
2011	2,91	93 854

* Kilde: <http://www.ssb.no/emner/02/03/folkfram/tab-2005-12-15-02.html>, den 12.4.2006

⁶ I møte med Gilde Norsk Kjøtt den 3.4.2006.

I tabellen under er det, som et alternativ til anslaget over, lagt til grunn en *årlig* vekst i engrossalget på 0,5 prosent til 3,5 prosent fra og med 2007.

Tabell 5.2 *Framskrevet utvikling i engrossalg av storfe/kalv fram mot 2011 med ulike vekstrater i årlig vekst. Tonn*

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
0 vekst	91 200	91 200	91 200	91 200	91 200	91 200
0,5 % vekst	91 200	91 656	92 114	92 575	93 038	93 503
1 % vekst	91 200	92 112	93 033	93 963	94 903	95 852
1,5 % vekst	91 200	92 568	93 957	95 366	96 796	98 248
2 % vekst	91 200	93 024	94 884	96 782	98 718	100 692
2,5 % vekst	91 200	93 480	95 817	98 212	100 668	103 184
3 % vekst	91 200	93 936	96 754	99 657	102 646	105 726
3,5 % vekst	91 200	94 392	97 696	101 115	104 654	108 317

6 Storfekjøttmarkedet i 2008 og 2010

Med det som er presentert tidligere i dette notatet, er det grunnlag for å presentere to forskjellige utsikter for storfekjøttmarkedet i 2008 og 2010, der det er tatt hensyn til begge måtene å beregne framtidig produksjon på.

Tabell 6.1 *Balansen i storfekjøttmarkedet i 2008 og 2010. Tonn*

	2008		2010	
	Konstant melkemengde	Beregnet bestand	Konstant melkemengde	Beregnet bestand
Produksjon	83 000	84 000	85 000	82 000
Forbruk	92 000	92 000	93 000	93 000
Underskudd=import	-9 000	-8 000	- 8 000	- 11 000
- herav WTO/GSP kvote	-4 500	- 4 500	- 4 500	-4 500
- herav annen import	-4 500	- 3 500	- 3 500	- 6 500

Det som er satt opp over er et "konservativt" anslag for forventet forbruksutvikling. Om en tar i betraktning befolkningsutviklingen, er det i realiteten nullvekst, hvor 2006, som danner utgangspunkt, er prognosert med en nedgang, da vi har satt at engrossalget vil bli lik det man hadde i 2005.

I sum innebærer dette at utsiktene fram mot 2008 og 2010 er lysere våren 2006, enn utsiktene var ved inngangen til 2004. Det skyldes i stor grad at man på produksjonssiden har lyktes med å heve slaktevektene og å øke ammekuttallet noe raskere enn det som ble forutsatt i 2004.

Referanser

BFJ (2006): Resultatkontroll for gjennomføring av landbrukspolitikken. *Utredning 3*. Budsjettnemnda for jordbruket 10.04.2006.

Bolstad, A., O. Lutnæs og E. Skaansar (2004): Storfeproduksjonen fram mot 2008. *Rapport 1-2004*. Landbrukets Utredningskontor. Oslo.

NL (2006a): *Markedsprognoser. Kjøtt, januar 2006*. Behandlet av Prognoseutvalget. Norsk Landbrukssamvirke. Oslo.

NL (2006b): *Markedsprognoser. Meierileveranse av kumelk, januar 2006*. Behandlet av Prognoseutvalget. Norsk Landbrukssamvirke. Oslo.

Soria Moria-erklæringen (2005): Plattform for regjeringssamarbeidet mellom Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterparti 2005-09.

Landbrukets **Utredningskontor**

Schweigaardsgt. 34C
Pb 9347 Grønland
N-0135 OSLO
Tlf: 22 05 47 00
Fax: 22 17 23 11
E-post: lu@landsam.com
<http://www.utredningskontoret.no>